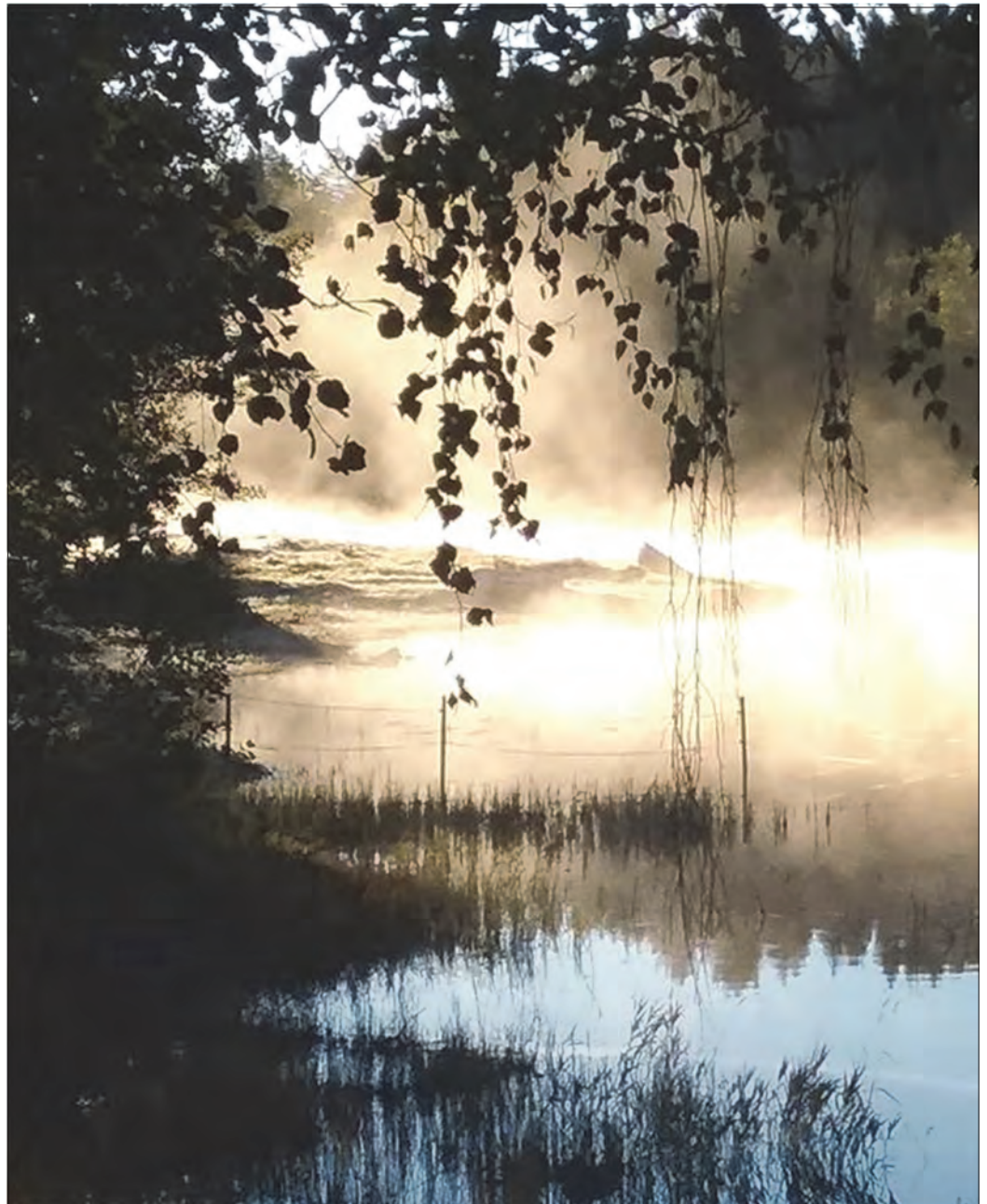

Siljan kommune

Budsjett 2017

Kommunestyrets vedtak
13. desember 2016

Budsjett 2017

Innledning	2
Investering	3
Drift	4
Oversikter for drift og investering	15
Investeringsbudsjett	20
Driftsbudsjett	22
Betalingssatser	25
Skattesatser	27
Statstilskudd til investeringsprosjekt	27
Statstilskudd til driftstiltak	27
Nye stillinger	28
Låneopptak	28
Tilskudd til lag og organisasjoner	28
Interkommunalt samarbeid og annet	29
Merknader	30
Ansvar	30

Innledning

Budsjett 2017 tar utgangspunkt i Økonomiplan 2017-20¹. I dette dokumentet ble de strategiske valgene tatt, og det henvises til disse kommentarene for å få belyst de langsiktige virkningene som budsjettet bygger på. Økonomiplanen innarbeider ikke driftstiltak under kr 100 000, slik at disse vil framstå som nye i budsjettdokumentet. Budsjettkommentarene konsentreres som tidligere år om endringer i aktiviteten.

Budsjett 2017 har innarbeidet reduksjon i rammetilskudd fra staten som følge av kommunereformen, men viser likevel en opprettholdelse av driftsnivået fra 2016 og det er funnet rom for noen nye driftstiltak. Utskriving av eiendomsskatt 2017 gir en anslått inntekt på kr 7 620 000, med videreføring av samme promillesats, noe som gjør det mulig å videreføre ønsket driftsnivå. Kommunens handlefrihet er under sterkt press og nivået på netto driftsresultat er ikke tilfredsstillende. Det er i økonomiplanen lagt til grunn inntektsføring av 2,1 millioner kroner fra driftsfond. Dette er justert ned til kr 533 000 som følge av høyere forventede skatteinntekter enn tidligere antatt og høyt premieavvik. Budsjettering av pensjonsutgifter er forbundet med usikkerhet i estimatene. Det er mange parameter som spiller inn og det er i budsjettet lagt til grunn senest oppdatert estimat fra KLP og SPK. Som følge av dette er det viktig at det er en økonomisk buffer i disposisjonsfondet.

En reduksjon i rammetilskudd på om lag 3,7 % kompenseres med høyere forventet skatteinntekt. Totalt reduseres sum skatt og rammetilskudd med 0,6 % regnet i 2017-kroner. Småkommunetilskuddet er halvert og utgiftsutjevningstilskuddet er redusert fra 8 til 3 millioner kroner. Grunnen til at den nye inntektsmodellen likevel ikke får full virkning er et betydelig tilskudd over inntektsgarantiordningen INGAR.

Budsjettet balanserer med kr 194 092 000, hvorav drift er kr 181 352 000 og investeringer kr 12 740 000.

Rådmannen legger frem et budsjett med et negativt netto driftsresultat på kr 533 000, som tilsvarer - 0,29 % av driftsbudsjettet. I økonomiplanen er det lagt opp til bruk av disposisjonsfond med kr 2 064 000. I budsjett for 2017 er inntektsføring fra disposisjonsfond redusert til kr 533 000. Det er en liten risiko knyttet til om estimatet for premieavvik er for høyt og disse midlene er derfor ikke disponert i driften, men lagt som et mindreforbruk av disposisjonsfond.

Konsekvensen av en strammere inntektsmodell og noe økte driftskostnader er at det er ikke noe netto driftsresultat å disponere og dermed ikke noe handlingsrom for uforutsette utgifter. Samtidig er det viktig å styre kostnadsutviklingen slik at den videre implementeringen av inntektsmodellen og reduksjonene i rammetilskudd kan håndteres i årene som kommer.

Investeringsnivået er lavere i 2017 enn foregående år, men prosjekter som bygging av flyktningboliger, og ferdigstilling av sykehjemmet gjør at nivået fremdeles er høyt. Store deler av disse investeringene finansieres med lånemidler. Vedtatte investeringer i 2016 som ikke er påbegynt eller ferdigstilt fremmes som egen sak til kommunestyret, og forventes overført til budsjettet for 2017.

Det budsjetteres med nye stillinger ved avdeling for oppvekst og avdeling for helse. I avdeling for oppvekst er det i barnehage lagt til 40 % morsmålsassistent. I grunnskole er det lagt til 50 % stilling for tidlig innsats. Denne er finansiert med statstilskudd. Det er lagt til 40 % morsmålsassistent, 100 % pedagog og 43 % stilling innen særskilt norskopplæring ved Siljan ungdomsskole. Det er lagt til 60 % pedagogstilling på voksenopplæringen. Innen avdeling for helse er det lagt til en styrking på to stillinger som følge av nye sykehjemsplasser, samt ytterligere en stilling etter krav i arbeidsmiljøloven som følge

---

¹ Vedtak i Siljan kommunestyre den 21. juni 2016 i sak 46/2016.

av lange, sammenhengende vikariater. Til sammen har 3,6 årsverk blitt omgjort til faste stillinger som følge av dette kravet i arbeidsmiljøloven.

Prognosene for lønnsveksten i 2017 er 2,7 %², og det er tatt høyde for en slik utvikling av lønnsnivået. Det er ikke kompensert for øvrige økte utgifter som følge av prisøkninger.

VAR-avgiftene vil justeres i 2017 for å opprettholde selvkostprinsippet. Barnehagesatser justeres etter vedtatt makspris. Øvrige betalingssatser justeres for ordinær prisvekst.

Budsjettet er utarbeidet etter forskrifter for årsbudsjett fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 15. desember 2000 med hjemmel i kommuneloven, og tilfredsstiller de formalkrav som stilles.

Investering

Investeringer i anleggsmidler er lagt inn med kr 12 740 000. Prioriterte prosjekter i økonomiplanen er innarbeidet. To små prosjekter i investeringsoversikten i økonomiplan er overført til drift. Dette tilsvarer til sammen kr 200 000. Investeringsprosjektene er finansiert i tråd med vedtatt økonomiplan. Det er innarbeidet finansutgifter for lånefinansierte prosjekter i 2016 og 2017.

1501 Digitalisering

Det er lagt inn kr 100 000 til videre opprusting av IKT innen kommunen i henhold til økonomiplan og handlingsplan for IKT for Siljan kommune. Det oppstartede arbeidet med digitaliseringsstrategi for kommunen videreføres.

1711 IT-prosjekter innen ITG³

Ulike investeringsprosjekter innen IT er budsjettet med kr 200 000. Driften skjer hos IT-samarbeidet i Grenland med Skien kommune som vertskommune.

1700 Hjemmeside

Det igangsettes et avdelingsovergripende prosjekt med oppstart vår 2017 og settes av kr 250 000 til arbeidet med å lage ny hjemmeside for kommunen.

1701 Brannsikring av Kommunehuset

Det er lagt inn kr 1 500 000 til nødvendig oppgradering og brannsikring. Dette for å møte krav etter brannvurdering i 2016. Bygget ble klassifisert som et særskilt brannobjekt. Dette innebærer at det er byggeforskriften av 1985 (BF-85) som angir sikkerhetsnivået dette bygget skal oppgraderes til.

1703 IT – Oppvekst

Det er budsjettet kr 500 000 til IT satsing i avdeling for Oppvekst. Dette er i henhold til økonomiplanen og handlingsplan for IKT i grunnskolen.

1704 Brannspjeld og kobling mot brannalarm - Loppedåpan

Brannspjeld og kobling mot brannalarm på Loppedåpan budsjetteres med kr 360 000.

1705 Vognskjul Opdalen

Det er budsjettet kr 250 000 til vognskjul ved barnehagen i Opdalen.

² Meld. St. 1 Nasjonalbudsjettet 2017.

³ ITG er IT-samarbeidet for Bamble, Skien og Siljan kommuner etter Kommunelovens § 27.

1706 Ventilasjonsanlegg Øverbøstua

Ventilasjonsanlegg på Øverbøstua budsjetteres med kr 350 000.

1707 Flyktningboliger

Det er lagt inn kr 5 000 000 til bygging av flyktningboliger i 2017. Det kan forventes et tilskudd på 20 % fra Husbanken. Resten finansieres av nye låneopptak.

1708 Datakommunikasjon til kommunale bygg

Det er budsjettert kr 1 000 000 til legging av fiberkabler til Øverbøstua og Opdalen barnehage.

1709 Oppgradering Siljan renseanlegg

Oppgradering av renseanlegget i Siljan er budsjettert med kr 450 000.

1710 Sentrumsbygg

Det er lagt inn kr 2 000 000 til planlegging av sentrumsbygg i Siljan sentrum. Det er vesentlig å få avklart hvilke funksjoner som skal inkluderes i et fremtidig sentrumsbygg og planleggingen må avklare dette forholdet.

Forprosjektering av et nybygg i sentrum må se på sentrum som en helhet. Innholdet i et nybygg i sentrum må derfor ses i sammenheng med tilgjengelig areal i eksisterende bygg i sentrum.

Forprosjekt oversendes for politisk behandling første halvår 2018.

Styringsgruppen i forprosjektet må inneha politiske representanter.

000 Startlån

Det planlegges med kr 300 000 til nye startlån. Kommunen har ubrukte lånemidler stående.

000 Pensjon

Egenkapitalinnskudd KLP på kr 460 000. Dette er ikke inkludert i økonomiplanen, men det er en årlig investering som foretas. Denne beregnes etter prognose fra KLP. Denne finansieres av disposisjonsfond.

For ytterligere kommentarer og beskrivelser av prosjektene vises det til økonomiplan 2017-20.

Drift

Brutto driftsutgifter (uten finanskostnader) øker med 3,8 % til kr 181 352 000 fra opprinnelig budsjett 2016. Bakgrunnen for de økte driftsutgiftene er opprettelse av nye stillinger innen oppvekst og helse og den generelle lønnsveksten i kommunal sektor. Dessuten øker utgiftene til interkommunale samarbeid på flere områder og flere lovpålagte tjenester. Øvrige driftsutgifter er ikke justert for prisvekst og representerer derfor en effektivisering i avdelingene.

Det er lagt til grunn et fortsatt lavt rentenivå på gjennomsnittlig 1,5 % i budsjettet for 2017. 59 % av kommunens lån er sertifikatlån med en løpetid på 12 og 9 måneder. Disse har meget lav rente. Finansutgifter for låneopptak 2017 er innarbeidet.

Netto driftsresultat er negativ, og kompensert ved bruk av disposisjonsfond. Dette er i henhold til økonomiplanen når det justeres for usikkert estimat for positivt premieavvik. Budsjettet inneholder ikke noen buffer for uforutsette utgifter gjennom året utover det som er avsatt som tilleggsbevilgninger.

Regjeringens forslag til statsbudsjett er i tråd med det som ble varselet i kommuneproposisjonen i mai⁴. For Siljan kommune gir kommuneopplegget for 2017 en reduksjon av inntektsnivået sammenliknet med 2016 på 0,6 %. Dette er noe bedre enn forventet etter innføringen av den nye inntektsmodellen fordi skatteinntektene øker. Utgiftsutjevning og småkommunetilskudd reduseres betydelig og kompenseres delvis av inntektsgarantisystemet INGAR. Regjeringens forventede skatteøkning og dermed inntekt-utjevning er lagt til grunn i budsjettforslaget.

Dekningsgraden for de kommunale avgiftene er 100 %. Prisenivået endres noe i 2017. Renovasjonsgebyret øker med 15 %. Avløpsgebyret øker med 20 %. Gebyr for feiing og branntilsyn og gebyr for drikkevann holdes uendret.

Skattøret⁵ for 2017 er uendret fra 2016 på 11,8 %. Siljan kommunes skatteanslag for 2017 er økt med 1,6 % fra 2016. Dette er lavere enn anslaget for landet som ligger på 2,3 %.

I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2017:

Den generelle skattesatsen som skal gjelde for de skattepliktige eiendommer opprettholdes på 7 promille.

I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer opprettholdes på 3,5 promille.

I medhold av eiendomsskatteloven § 7 fritas bygninger i tråd med vedlagte liste. Nyoppført bygning som helt eller delvis brukes som bolig fritas etter eiendomsskatteloven § 7 bokstav c i 2 år i påvente av mottatt formuesgrunnlag fra skattemyndighetene.

Eiendomsskatten skal betales i fire terminer.

Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter.

Brutto finansutgifter utgjør kr 7 781 000. Netto finansutgifter er kr 5 738 000, og innebærer en økning på kr 460 000 fra budsjett 2016.

Politikk og administrasjon

Det er lagt inn en økning i budsjett på kr 100 000 som følge av at kommunene i Grenlandssamarbeidet nå selv må finansiere utgiftene til sekretariatet for samarbeidet. Tidligere har økonomiske midler fra Fylkesmannen i Telemark dekket disse utgiftene.

Fjorårets tilleggsbevilgningskonto på kr 500 000 til flyktningarbeid er fordelt ut på avdelingene i henhold til behov.

Det er mange forespørsler vedrørende støtte til ulike organisasjoner og tiltak i kommunen. Kommunen har ikke anledning til å møte alle disse og må prioritere. For å understøtte viktigheten av dette er det derfor lagt inn en økning på 15 000 kroner til organisasjonstilskudd.

Markedsføring av busstilbudet til Siljan må intensiveres og dette bør ses i sammenheng med tiltak og prosjekter innen Bypakke Grenland.

⁴ Prop. 123 S (2015-16) Kommuneproposisjonen 2017.

⁵ Kommunale og fylkeskommunale skattører angir hvilken andel av skatt på alminnelig inntekt for personlige skatteyttere som tilfaller henholdsvis kommuner og fylkeskommuner. Skattørene vedtas årlig av Stortinget ved behandling av statsbudsjettet.

Kostnaden til revisjon og kontrollutvalgssekretariat er økt med 12 %. Rådmannen konstaterer at kostnadsutviklingen på dette området er betydelig høyere enn kostnadsutviklingen i budsjettet for øvrig.

Det er lagt inn en økning for tilrettelegging og bistand for næringslivet som følge av prosjektet «Siljan inn i fremtiden» på 55 000 kroner og en økning av næringstilskudd til Vekst i Grenland som følge av vedtatt ny kostnadsfordeling.

Lønnsoppgjøret er forventet å ligge på 2,7 %. Dette er høyere enn årets nivå som følge av at det er hovedoppgjør i 2017. Nivået er innarbeidet i budsjettet.

I økonomiplanen ble det lagt til grunn at Siljan kommune skulle ta imot 20 flyktninger. Som følge av det nedjusterte bosettingsbehovet nasjonalt ber Integrerings- og mangfoldsdirektoratet Siljan kommune redusere vedtaket og kun bosette 10 flyktninger. Dette medfører et lavere tilskuddsnivå og dertil hørende utgiftsnivå. Dette er innarbeidet i budsjettet.

Det budsjetteres med oppgradering av kommunens hjemmeside i tråd med økonomiplanen for perioden 2017 – 2020. Dette kjøres som et prosjekt med tverrfaglig deltagelse.

Midler til kompetanseheving er foreslått videreført uten endringer. Det legges opp til en systematisk og planmessig gjennomgang av kompetansehevingsbehovet i kommunen. Det er derfor behov for midlene, som i hovedsak kommer tjenestoområdene til gode.⁶

Det foreslås kommunale rammeoverføringer på kr 2 377 000 til Siljan kirkelige fellesråd for 2017. Tilskudd til andre trosamfunn blir regnet ut på samme nivå per medlem som overføringen til Den norske Kirke og er budsjettet med kr 240 000.

Tabellen nedenfor viser et sammendrag av de strategiske endringene på avdeling for administrasjon.

Funksjon	Administrasjonsavdelingen	Endring 2017
1000	Grenlandssamarbeidet , sekretariat	100 000
1000	Tilleggsbevilgningskonto til flyktninger	-500 000
1000	Siljan inn i fremtiden	55 000
1003	Stortingsvalg 2017	145 000
1100	Økt utgift til revisjon og kontrollutvalg	77 000
3250	Økt næringstilskudd	59 000

NAV

NAV er generelt i en endring med tanke på hvilke kanaler brukere og arbeidsgivere kan nå NAV på. Det dreier mot økende bruk av selvbetjeningsløsninger og tilgjengelighet på nett, samtidig som det er mer fokus på tettere oppfølgingen av de som trenger det mest, og mer mobilitet i oppfølgingen. I tråd med dette har NAV Siljan i 2016 foretatt endringer i rutiner og løsninger i veiledningssenteret. Det er lagt opp til at samtaler med veileder skal forhåndsavtales, og at drop-in henvendelser i utgangspunktet skal dreie seg om bruk av PC's og å få veiledning i selvbetjeningsløsninger på nav.no. På denne måten vil NAV-veiledere kunne yte mer og bedre tilpasset service til brukere som har behov for tettere bistand. Det vil bli

⁶ Plan for kompetanse 2015–18 ble vedtatt av Siljan kommunestyre 10.3.2015 i sak 5/2015.

lagt opp til å i økende grad kunne ha brukermøter utenfor kontoret som på arbeidsplassen eller tiltaksstedet til brukere.

Kommunale oppgaver som ivaretas ved NAV Siljan er sosialt forebyggende arbeid, økonomisk sosialhjelp og råd og veiledning etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen og kvalifiseringsprogrammet, som er minimumsløsning for NAV-kontor. NAV Siljan har også ansvaret for mottak, bosetting og oppfølging av flyktninger, herunder introduksjonsprogram etter Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere. NAV Siljan var i 2016 bemannet med fire årsverk fordelt to kommunalt og to statlige ansatte, inkludert leder. Av disse er 2,5 årsverk statlig finansiert, og 1,5 årsverk er kommunalt finansiert.

Oppfølging av brukere og aktivitetskrav på sosialhjelp

NAV-veiledere skal jobbe tett på brukere som trenger bistand. Tett oppfølging av brukere bidrar til at flere kan komme i arbeid og bli økonomisk selvhjulpne, og at færre har sosialhjelp som hovedinntektskilde over tid. Fra 01.01.17 er det bestemt at det skal innføres lovpålagt aktivitetsplikt for personer som har sosialhjelp som hovedinntektskilde. Dette krever ekstra ressurser for NAV-kontoret. Det vil øke behovet for oppfølging av sosialhjelpsmottakere betraktelig, for å kunne sette krav og vilkår, identifisere og igangsette egnet aktivitet, og påse at dette gjennomføres av den enkelte bruker. Statlige arbeidsrettede tiltak er i stor grad benyttet på deltakere i kvalifiseringsprogram, på flyktninger, ungdom og andre som har sosialhjelp som hovedinntektskilde. Men, det vil fremover bli økt behov for kommunale tiltak og arenaer for å aktivisere sosialhjelpsmottakere bli loven krever. Staten gir noe kompensasjon til kommunene for merarbeidet knyttet til dette. Utrekningen viser at Siljan kommune tilgodeses med om lag kr 30 000. Ut i fra omfanget av arbeidet som ligger i å stille mer vilkår på sosialhjelp, tror vi at dette likevel er knappe ressurser, og det vil være en utfordring å sikre alle som skal ha det hensiktsmessig aktivitet.

Bosetting av flyktninger

I 2017 er Siljan kommune anmodet om å ta imot 10 flyktninger, som er nedjustert fra opprinnelig 20 som kommunen hadde mål om å bosette.

Våren 2016 ble det bosatt en familie på 9 personer. Høsten 2016 ble ytterligere to personer bosatt, og det er forventet at en større familie skal bosettes i kommunen på slutten av året, slik at vi er nært opptil måltallet på 20 personer. Alle er overføringsflyktninger fra Syria.

Erfaring viser at større barnefamilier ofte er i behov for supplerende økonomisk sosialhjelp, og utgifter til barnehage og SFO øker. Som forutsatt i budsjett for 2016 ble det økte utgifter til økonomisk sosialhjelp til flyktninger i 2016, og det vil nok fortsette i 2017.

Det er mål om at flyktninger skal i gang med introduksjonsprogram og dermed motta introduksjonsstønad innen 3 måneder etter bosetting. I mellomperioden får de økonomisk sosialhjelp. I den andre enden er det mål om at stadig flere flyktninger går videre til utdanning og/eller arbeid etter endt introduksjonsprogram. I den forbindelse samarbeidet mellom NAV og VO svært viktig. Det er også avgjørende å ha et godt samarbeid med arbeidsgivere i kommunen og i regionen. Integrering og inkluderende arbeidsliv er et felles ansvar.

Kvalifiseringsprogrammet

Flere og flere flyktninger som avslutter introduksjonsprogrammet går over på kvalifiseringsprogram med kvalifiseringsstønad. NAV har måltall på 4 deltaker på kvalifiseringsprogrammet (KVP)⁷ i året, men tallet varierer noe gjennom året. Fylkesmannen har oppfordret NAV kontorene til å være mer fleksible og

---

⁷ Kvalifiseringsprogrammet er et tilbud om oppfølging og arbeidstrening fra NAV

offensive i bruken av KVP. NAV Siljan har hatt økt satsning på KVP de senere årene og dette fortsetter i 2017.

Arbeidsmarkedet

Siljan har som tidligere år en lav prosentvis ledighet sammenliknet med resten av fylket. Ledigheten er i oktober 2016 1,3 % i Siljan kommune. I Telemark er det høsten 2016 en trend med lavere ledighet sammenliknet med året før og lavere ledighet enn landsgjennomsnittet. Det er likevel usikkerheter på arbeidsmarkedet. Allerede marginaliserte grupper vil fortsatt streve med å komme inn på arbeidsmarkedet, eksempelvis mennesker med nedsatt arbeidsevne, sosialhjelpsmottakere, unge uten arbeidserfaring eller utdanning og flyktninger. Dette kan føre til økte utbetalinger på sosialhjelpsbudsjettet og mulig økt bruk av kvalifiseringsprogrammet.

Det er samtidig gledelig å se tall for NAV Siljan som viser at i 2016 har flere personer med nedsatt arbeidsevne kommet i jobb sammenliknet med året før. NAV Siljan streber etter å være tett på brukere og arbeidsgivere i oppfølgingen og har fokus på å identifisere hensiktsmessige virkemidler og tiltak for den enkelte.

Tabellen nedenfor viser et sammendrag av de strategiske endringene på NAV.

Funksjon	NAV	Endring 2017
2421	Redusert trekkpliktig stipend etter erfaringstall 2016	-81 000
2750	Reduksjon introduksjonsstønad	-700 000
2760	Reduksjon kvalifiseringsstønad	-100 000
2811	Økt økonomisk hjelp til flyktninger	200 000

Oppvekst

Budsjettforslaget for 2017 gjenspeiler økonomiplanen, men det forslås noen endringer ut over dette. Totalt utgjør i overkant av 90 % av budsjettet lønnsutgifter, noe som er naturlig ut ifra de tjenester som kommunen yter for denne aldersgruppen. I all hovedsak videreføres omfanget av tjenestene fra 2016, men antall stillingshjemler i barnehagen er noe redusert som følge av lavere barnetall.

Barnehage

Barnehagen i Siljan har en bemanning som følger normen. Seks avdelinger består av en pedagog og to fagarbeidere og en avdeling har en pedagog, to fagarbeidere og en barnehagelærer. Det er høy kompetanse i staben. Alle pedagoger har godkjent utdanning og 90 % av fagarbeiderne har utdanning i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Budsjett 2017 gjenspeiler den nye organisasjonsmodellen for barnehagene i Siljan. Det ligger inne to selvstendige organisasjoner. Loppedåpan barnehage inklusive utebarnehage og Opdalen barnehage. Styrket barnehage har i budsjettet en økning på 50 % stilling. Dette følger av en intern justering på oppvekst. Som følge av nedgang i barnetall ligger det inne en reduksjon på 350 % stillingsressurs med 5/12 effekt, dette jfr økonomiplanen.

Det er lagt inn kr 100 000,- til morsmålassistent jfr økonomiplanen.

Betaling til private barnehager i andre kommuner er redusert med kr 300 000 basert på erfaringstall fra 2016. Det er imidlertid alltid vanskelig å beregne hvor mange som velger å benytte seg av et tilbud i en privat barnehage i en nabokommune.

Grunnskole

Siljan ungdomsskole ligger inne med en økning på 143 % pedagogressurs. Dette grunnet økt elevtall som medfører at 8. klasse må deles i to klasser. Det er lagt inn kr 175 000 til morsmålsassistenten jfr. økonomiplan.

Det er lagt inn kr 15 000 til ungdomsråd ved Siljan ungdomsskole ifb med vedtak 58/16. Dette er finansiert ved bruk av disposisjonsfond.⁸

Etter forespørsel fra Ungt entreprenørskap om finansiering av entreprenørskapsaktiviteter i grunnskolene i kommunen er dette lagt inn kr 35 000,- til kontingent for å kunne gjennomføre entreprenørskapsaktiviteter i grunnskolene i Siljan kommune. Siljan kommune ønsker å være med på dette da skoler, det offentlige og næringslivet må samarbeide om å styrke den neste generasjons ferdigheter i kreativitet og entreprenørskap. Det er ikke nok at de som er i arbeidslivet i dag skal tenke nytt, vi må ha med oss de unge inn i fremtiden. For å øve på disse ferdighetene, bør barn og unge få mer praktisk læring, og få være i kontakt med verden utenfor skolens vegger. Det bygger selvtillit når man oppdager at man kan være med å påvirke det som skjer i samfunnet. Vi må starte med de unge. Ungt entreprenørskap vil være en viktig samarbeidspartner i dette arbeidet.

Ved Midtbygda skole er det lagt inn kr 370 000 i økte lønnsmidler. Dette følger regjeringens satsing på tidlig innsats. Siljan kommune er tildelt 50 % pedagog i denne satsingen. Ut over dette er det kun små endringer som følge av økte lisenser.

SFO

Det er kun små endringer i budsjett 2017 for SFO. Økning på kr 8 000 i kurs og kompetansemidler og kr 5 000 i IT lisenser. Det er lagt inn en liten økning i brukerbetaling da SFO-satsene er blitt prisjustert.

Felles grunnskole

Ingen endringer sammenlignet med 2016 budsjett.

Voksenopplæring

Økonomiplanen legger opp til en økning på kr 260 000 ved voksenopplæringen. Det er i budsjett 2017 lagt inn kr 200 000 i økte lønnsutgifter for å styrke opplæringstilbudet. Det er også lagt inn en økning på kr 150 000 i inntekter da satsene på deltaker i introduksjonsprogrammet er noe økt.

Barnevern og habilitering

Det er gjort noen interne justeringer i barnevern og habilitering. Det ligger inne en buffer for at en ny fosterhjemsplassing/institusjonsplassing kan oppstå i løpet av året. For habilitering gjelder at budsjettet dekker kjente tiltak. Det er ikke rom for nye vedtak om omsorgslønn, støttekontakt eller avlastning.

PP-tjenesten

PP-tjenesten i Siljan kommune er liten med 190 % stillingsressurs, likevel har den høy samlet kompetanse. Det er lagt inn kr 20 000 ekstra i budsjett 2017 til kurs. Dette gjenspeiler konstater ved kursing og kompetanseheving i tjenestens fagsystemer.

Tabellen nedenfor viser et sammendrag av de strategiske endringene på Avdeling for Oppvekst.

⁸ Vedtak i Siljan kommunestyremøte den 6.9.2016 i sak 58/2016

Funksjon	Avdeling for oppvekst	Endring 2017
2010	Øker 40 % morsmålsassistent, barnehage, over fire år.	100 000
2010	Redusert utgift til private barnehager i andre kommuner	-300 000
2010	Omstrukturering av barnehagetilbudet, 5/12	-656 000
2020	Økt 50 % pedagog Midtbygda	370 000
2020	Økt statlig tilskudd	-370 000
2020	Økt 40 % morsmålsassistent, Siljan ungdomsskole, 5/12.	175 000
2020	Økt 143 % pedagogstilling, Siljan u. 12/12. Klassedeling	690 000
2020	Ungt entreprenørskap	35 000
2021	Økte kursutgifter, pålagte kurs	20 000
2130	Økt 60 % pedagog, 5/12, Voksenopplæringen. Netto.	200 000
2130	Økt refusjon fra staten	-150 000
3830	Kulturskolen	20 000

Helse

Avdelingens budsjettforslag tar mål av seg til å møte både de faglige og organisatoriske utfordringene regjeringen lanserer i sitt budsjettforslag innenfor rammeområde helse. Forebygging - skole og helsestasjonstjeneste er et nytt tjenesteområde som er overført fra oppvekstavdelingen til helseavdelingen. I tillegg vil nyetablert sykehjemsavdeling tilrettelagt for demente inkludert dagsenter bli satt i drift i løpet av året. Samtlige føringer i økonomiplan 2017-20 er fulgt opp.

Samhandlingsreformen er gjennomført og iverksatt med de endringer det har medført. Denne reformen blir nå omhandlet som en retningsreform. Samhandlingsreformen dreier nå inn en ny fase etter føringer fra primærhelsemeldingen og blir nå kalt en oppgavereform der nye fagoppgaver nå blir tydeliggjort. Innenfor budsjettåret ønsker regjeringen spesifikt å styrke helsestasjons og skolehelsetjenesten, habilitering- og rehabiliteringsarbeidet, rusarbeidet og innføre kommunal akutt døgnplass innen rus og psykiatri, folkehelsearbeidet og dagtilbud til demente. I tillegg er det stort fokus på at helseledelse må styrkes gitt dette bilde med stadig flere og mer komplekse oppgaver tilført kommunen.

Organisatorisk endring

Som tidligere beskrevet i budsjettkommentar for 2016 og etter føringer fra gjeldende økonomiplan iverksettes derfor en organisatorisk ledelsesendring. Det etableres 2 fagledere i linje til helsesjef der tidligere pleie og omsorgsleder nå fagleder får hovedansvar for pleie og omsorgstjenestene og nytilsatt fagleder får hovedansvar for de mer forebyggende tjenestene. I sum forventer en styrket kvalitet, ledelse, kompetanse og teamarbeid som blir og er en helt nødvendig framtidig arbeidsform.⁹

Sykehjem og ny sykehjemsavdeling

I løpet av året ferdigstilles og tas i bruk ny sykehjemsavdeling med 8 boenheter tilrettelagt for demente. I samme bygg etableres dagsenter for demente. Eksisterende sykehjem med ny fløy vil være dekkende for nåværende og fremtidig behov for antall plasser, tar høyde for fremtidig endret demografi og legger til rette for dagaktivitetsplass for personer med demens. Både nåværende og ny fløy utstyres med en rekke nye tekniske løsninger som sammen med kommende velferdsteknologiske løsninger vil gi både ansatte og pasienter et kvalitetsløft og være et effektiviserende verktøy. De tekniske løsningene blir stadig mer avanserte, noe som er en usikkerhetsfaktor med tanke på kostnader ved drift og vedlikehold. Samtidig påpekes det viktigheten av at nye årsverk omtalt i gjeldende og forrige økonomiplan må til få å drifte

⁹ Vedtak i Administrasjonsutvalget den 25.10.2016 i sak 3/2016.

dette på en faglig god måte. Et minimumsnivå for dette er å følge gjeldende økonomiplans føring med etablering av 2 nye årsverk.

I tillegg har det gjennom arbeidsmiljøloven som en rettighetslov blitt slik at vikarer som tilfredsstillen loven har blitt fast tilsatt. For sykehjemmet dreier det seg til omlag 3 årsverk til sammen. Disse utgjør en vikarpool, men er i sum også en styrkning av tjenesten. Ved igangsetting av dagsenteret for demente vil det være ønskelig å utvide samarbeid med frivillige lag og organisasjoner. Dette vil være en viktig faktor for å kunne gi et styrket tjenestetilbud.

Det fremmes også forslag om leie av egnet bil for transport av brukere til og fra allerede eksisterende tiltak som er iverksatt eksempelvis Inn På Tunet tiltaket og fremtidig dagsenter. Dette vil øke benyttelsen av tilbudet som igjen vil være et godt forebyggende tiltak for fremtidig å kunne redusere behovet for mer omfattende pleie og omsorgstjenester. Ved leie av bil i Helse bør dette også ses i sammenheng med Oppvekst sine behov.

Sykehjemmet driver mer aktiv pasientbehandling nå enn tidligere. Behovet for relevant medisinskteknisk utstyr er økende. Det er nå et behov for innkjøp av egnet ultralydapparat som vil benyttes i sambruk med legekantoret. Bruk av dette apparatet vil redusere innleggelser på sykehus, på sikt være økonomisk besparende og gi bedre pasientbehandling. Betalingsplikten for overliggere på sykehus opprettholdes. Basert på det faktum at kommunen over flere år ikke har hatt overliggere reduseres kontoen for dette formål.

Forebygging- skole og helsestasjonstjeneste (helsesøstertjenesten)

Tjenesten har gjennom fjoråret vært ustabil og periodevis har den vært uten helsesøster. Situasjonen for 2017 er at tjenesten har blitt styrket slik at denne nå består av 2 hele årsverk helsesøster og 30 % helsesøsterassistent. En helsesøster ivaretar 20 % folkehelsekoordinatorstillingen som har blitt overført fra psykiatrisk helsearbeiderstilling. Folkehelseprogrammet skal bidra til å styrke kommunenes arbeid med å fremme innbyggernes helse og trivsel i lokalsamfunnet. Det skal rettes inn mot psykisk helse og rusforebyggende arbeid der barn og unge er en prioritert målgruppe da særlig innenfor psykisk helse og livskvalitet. Derfor er det en riktig vei å gå ved å tuftede dette på det forebyggende arbeidet ved helsestasjon og skolehelsetjenesten gjennom den funksjonen folkehelsekoordinatoren utøver.

Forebyggende arbeid psykisk helse og rus

Tjenesten har gjennom året vært ustabil. Situasjonen for 2017 er at tjenesten er bemannet med et helt årsverk. Da psykisk helsearbeid og rusarbeid på mange måter er en del av samme fagområdet er det naturlig at tjenesten ivaretar begge disse områdene. Fra januar har kommunen plikt på seg til å tilby øyeblikkelig hjelp døgnopphold for brukere med psykisk helse- og rusproblematikk. Avdeling helse vil etablere denne på sykehjemmet regulert i avtaleform med sykehuset Telemark HF. Ordningen med kommunal betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling skulle etter planen innføres fra 2017. Betalingsplikten er inntil videre utsatt og skal etter planen innføres fra 2018.

Fysioterapi

Statsbudsjettet varsler avvikling av diagnoselisten for fysioterapibehandling og innføring av egenandeler for fysioterapitjenester. Samtidig blir det foreslått å øke aldersgrensen for fritak for egenandeler fra 12 til 16 år. Egenandelstak 2 senkes fra 2 670 kroner til 1 990 kroner. Dersom dette blir endelig vedtatt betyr det at de fleste fysioterapitjenester utført både fra kommunalt tilsatt og privat utfører blir belagt med egenandeler som må innkreves gjennom fagjournalssystem og elektronisk overført til HELFO¹⁰. Dette er systemet per dags dato enda ikke utviklet og tilrettelagt for. Refusjon fastlønnskutt for kommunalt tilsatt som også ivaretar privatdrevet praksis blir også redusert. En forventer klarere retningslinjer for hvordan dette skal innføres og i praksis gjennomføres ved endelig vedtatt statsbudsjett.

¹⁰ Helfo – Helseøkonomiforvaltningen.

Ved oppstart ny sykehjemsavdeling er det avsatt eget rom for fysioterapi. Dette vil gi et faglig løft for både institusjonsbeboere og i det helhetlige forebyggende og rehabiliterende arbeidet som utføres.

Bofelleskapet og avlastningsboligen

Det kommunale innslagspunkt for utløsning av tilskudd for ressurskrevende tjenester øker. Dette sammen med et lavere beboerantall vil gi et lavere statstilskudd en tidligere år. Bofelleskapet er geografisk plassert nær eksisterende sykehjem og ny sykehjemsfløy. Både bofelleskap, avlastningsboligen og sykehjemmet har våken nattjeneste. Det ligger derfor til rette for at ansatte fleksibelt kan arbeide både ved og mellom disse tjenesteområdene. Igangsetting av ny sykehjemsfløy aktualiserer dette. Nytt og moderne sykesignalanlegg vil gjøre samordningen av nattjenesten enklere samtidig som god faglighet overfor beboerne blir ivaretatt.

Tabellen nedenfor viser et sammendrag av de strategiske endringene på Avdeling for Helse.

Funksjon	Avdeling for helse	Endring 2017
2320	Økt 20 % helsesøster	132 000
2320	Tjenestekjøp helsestasjon for ungdom og jordmortjeneste	70 000
2331	Akutt døgnplass psykiatri	100 000
2333	Redusert 20 % folkehelsekoordinator	-132 000
2411	Refusjon fra staten vedrørende fysioterapistillinger	108 000
2430	Redusert 30 % ruskonsulent	-186 000
2530	Styrket bemanning sykehjem	832 000
2530	Øke medikamentbudsjett etter erfaringstall 2016	70 000
2530	Økt brukerbetaling	-100 000
2530	Økt fast stilling fagarbeider som følge av AML rettigheter	532 000
2531	Økt lønn vikar, mer avlastning i bolig	100 000
2540	Leasing og forsikring 5 nye kjøretøy	63 000
2540	Reduksjon inntekter fra brukere	40 000
2541	Reduksjon inntekter fra brukere	40 000

Samfunn

IKT

For å løse utfordringen med manglende bredbånd til Øverbøstua og Opdalen barnehage er det i budsjettforslaget lagt inn kr 1 000 000 til framføring av fiber til Øverbøstua og Opdalen barnehage som investering. Dette er i henhold til vedtatt økonomiplan. Det vil bli innhentet tilbud på et samarbeid om fiberframføring til Opdalen fra private tilbydere av bredbåndsløsninger.

Eiendomsforvaltning

Utgifter til strøm er beregnet ut fra følgende prisnivå:

Enhet:

Kraft	29,00 øre/kWh
Nettleie	31,83 øre/kWh
Forbruksavgift	17,00 øre/kWh
Elsertifikater	4,00 øre/kWh
Sum eks. mva:	81,83 øre/kWh
Sum inkl. mva:	102,28 øre/kWh

Kommunale avgifter på samtlige kommunale bygg er justert som følge av økte satser.

Administrasjonslokaler

Utgifter til strøm ble redusert med kr 30 000 i inneværende års budsjett. I budsjett for 2017 er strømavgiftene redusert med ytterligere kr 10 000.

Det er utarbeidet en gjennomgang av brannsikkerheten ved kommunehuset av ekstern konsulent. Dette har vært et krav i forbindelse med branntilsynet. Brannrapporten konkluderer med at kommunehuset må oppgraderes vesentlig for å tilfredsstille forskriftene. I hovedsak består tiltakene av utskifting av dører og vinduer til brannklassifisert utførelse, bygging av brannvegger og brannspjeld, innbygging av ventilasjonsaggregatet og oppgradering av brannalarmanlegget. Etter vurdering sammen med tilsynsmyndighet utføres de mest prioriterte tiltakene i 2017 og resten i 2018. Det er lagt inn kr 1 500 000 i forslag til budsjett 2017 til dette tiltaket som investering. Forslaget er i henhold til økonomiplanen. Resten, kr 500 000, settes opp i budsjett for 2018.

Vedlikeholdsposten er justert opp med kr 10 000.

Barnehagelokaler

Vedlikeholdsposten er økt med kr 170 000 som følge av nødvendige utbedringer etter brannrapport og behov for utvendig maling. Det er lagt inn kr 360 000 til utskifting av brannspjeld inkludert kobling til brannalarm på Loppedåpan som investering. Til nytt vognskjul på Opdalen barnehage er det avsatt kr 250 000. Alle tiltak er i henhold til vedtatt økonomiplan.

Som følge av at Austad barnehage er nedlagt er vedlikeholdsposten redusert med kr 50 000. Utgifter til strøm er redusert med kr 20 000. Det er ikke lagt inn eventuelle konsekvenser / økning i utgifter som følge av bygging av ny utebarnehage.

Skolelokaler

Utgifter til strøm er redusert med kr 100 000. Vedlikeholdsposten er redusert i henhold til vedlikeholdsplanen. Investeringsprosjektet «Oppgradering bygg Midtbygda» i økonomiplanen er vurdert som et driftsprosjekt og lagt i driftsbudsjettet med kr 100 000.

Kulturbygg

Det er i budsjettforslaget lagt inn kr 350 000 til installasjon av nytt ventilasjonsanlegg på voksenopplæringen. Dette er lagt inn som investering.

Boliger til utleie

Husleieinntektene er økt som følge av oppjustering av husleier. Husleiene er justert til gjengs leie.

Plansaksbehandling

Det er ingen kjente planer om reguleringsplanlegging i 2017 og det er derfor ikke lagt inn inntekter fra gebyrer.

Kommunale vegger

I henhold til økonomiplanen er det avsatt kr 300 000 til asfaltering av kommunale vegger i 2017 som investering. Det er ikke lagt inn økte kostnader til vintervedlikehold av vegene til tross for at nye vegger på Heiveien-feltet er lagt inn i brøyterodene.

Det er ikke lenger tillatt å produsere HQL – lyskilder til gatelysarmaturene. I henhold til vedtak i økonomiplanen er det i investeringsbudsjettet satt av kr 120 000 til dette i 2017.

Rekreasjon i tettsted og kulturaktiviteter

Siljan kommune har ansvar for tilsyn av lekeplassene og kontroll av lekeapparater på disse. Utskiftingen av lekeapparatene er godt i gang, men det vil være behov for ytterligere tiltak. Det er derfor lagt inn kr 100 000 til utskifting av utstyr i driftsbudsjett for 2017. Dette er i henhold til vedtatt økonomiplan.

Som en del av kulturplanarbeidet har Siljan historielag utarbeidet et forslag til plan for kulturminnene i kommunen. Som en oppfølging av dette arbeidet er det i vedtatt økonomiplan satt av kr 100 000 til opprusting av Gamle Heiveien i 2017. Dette beløpet er innarbeidet i budsjettet for 2017 som investering.

Som en del av rekreasjonstilbudet til Siljans befolkning er det lagt inn tilskudd til løypekjøring i årets budsjett.

Det er foretatt en erfaringsbasert omfordeling av organisasjonstilskudd på kr 25 000 fra barne- og ungdomsorganisasjoner til idrett.

Forebygging av og beredskap mot av brann og ulykker

Drift av 110 sentralen, forebyggende arbeid og brannberedskapsavtalen er økt i henhold til prisreguleringen i avtalen.

Produksjon og distribusjon av vann

Gebyrene beholdes uendret.

Avløpsrensing og kloaknett

I økonomiplanen er det lagt inn kr 450 000 i 2017, kr 600 000 i 2018 og kr 150 000 i 2019 som investering til opprusting av utstyr i avløpsrenseanlegget. Det vil være behov for å reparere veggene i biotrinnbassengene og å bytte ut biomedier. Reguleringen av innblåsing av luft til biotrinnet vil også kreve en oppgradering. På grunn av at innløpsristen er utslitt vil det være behov for utskifting av denne. Nye forskrifter setter krav til at vannforsyningen til renseanlegg skal være brutt. Dette vil si at det må installeres et system som fysisk hindrer tilbakeslag av avløpsvann inn i drikkevannssystemet. Det er i henhold til økonomiplanen lagt inn kr 450 000 i 2017.

Gebyret er lagt inn med en økning på 20 %.

Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av avfall

Renovasjonsgebyret er foreslått økt med 15 % for å oppnå en selvkost på 100 %.

Tabellen nedenfor viser et sammendrag av de strategiske endringene på Avdeling for Samfunn.

Funksjon	Avdeling for samfunn	Endring 2017
1204	Økt utgift interkommunalt samarbeid ITG	150 000
2210	Utbedre Opdalen barnehage etter brannrapport, samt utver	170 000
2220	Reduksjon strøm, skolelokaler	-100 000
2650	Økte husleie inntekter, serviceboliger	-73 000
2652	Økte husleie inntekter, utleieboliger	-364 000
3320	Tekke tak på verksted, Tudal	140 000
3350	Tilskudd utstyr lekeplasser	100 000
3390	Økt utgift brannberedskapsavtale, Skogbrannavtalen	35 000
3550	Økt utgift til Renovasjon i Grenland	405 000
3850	Tilskudd Gorningen, utført 2016	-300 000
3860	Bytte ut resterende vinduer Øverbøstua	75 000

Driftsbudsjettet (Budsjettskjema 1A)					
	Tekst	Art	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
1	Skatt på inntekt og formue	870	-53 872 000	-49 941 000	-49 971 702
2	Ordinært rammetilskudd	800	-78 808 000	-79 914 000	-76 743 000
3	Skatt på eiendom	874	-7 620 000	-7 503 000	-7 501 723
4	Andre direkte eller indirekte skatter	877			
5	Andre generelle statstilskudd	810	-10 628 000	-10 596 000	-8 465 135
6	Sum frie disponible inntekter		-150 928 000	-147 954 000	-142 681 560
7	Renteinntekter og utbytte	900	-2 043 000	-1 340 000	-2 394 733
8	Gevinst finansielle instrumenter	909			- 27 800
8	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutg.	500	2 091 000	2 037 000	2 212 535
10	Tap finansielle instrumenter	509			
9	Avdrag på lån	510	5 670 000	5 501 000	6 084 738
10	Netto finansinntekter/-utgifter		5 718 000	6 198 000	5 874 740
11	Til dekning av tidl. års regnsk. merforbruk	530			
12	Til ubundne avsetninger	54			6 053 914
13	Til bundne avsetninger	55			708 733
14	Bruk av tidl. års regnsk. mindreforbruk	930			-6 053 914
15	Bruk av ubundne avsetninger	94	-533 000	-273 000	-3 365 000
16	Bruk av bundne avsetninger	95			- 348 865
17	Netto avsetninger		-533 000	-273 000	-3 005 132
18	Overført til investeringsbudsjett	570			280 654
19	TIL FORDELING DRIFT		-145 743 000	-142 029 000	-139 531 298
20	Sum fordelt til drift		145 743 000	142 029 000	125 137 893
21	Merforbruk/mindreforbruk = 0		0	0	-14 393 405
Budsjettskjema 1B					
Til fordeling drift (fra budsjettskjema 1A)					
1	Administrasjon		13 603 000	15 894 000	7 316 894
2	Oppvekst		60 149 000	61 004 000	57 421 198
3	Helse		43 078 000	35 603 000	32 936 852
4	Samfunn		22 268 000	22 393 000	21 544 984
5	NAV		6 645 000	7 135 000	5 917 965
Sum drift fordelt på rammeområde			145 743 000	142 029 000	125 137 893

Investeringsbudsjettet (Budsjettskjema 2A)					
	Tekst	Art	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
1	Investeringer i anleggsmidler	01-49	11 960 000	27 160 000	37 756 524
2	Kjøp av aksjer og andeler	520	460 000	450 000	367 515
3	Utlån og forskutteringer	520	300 000	300 000	
4	Avdrag på lån	510	20 000	20 000	44 200
5	Avsetninger	540			0
6	Årets finansieringsbehov		12 740 000	27 930 000	38 168 239
7	<i>Finansiert slik:</i>				
8	Bruk av lånemidler	910	-3 818 000	-17 550 000	-29 338 459
9	Inntekter fra salg av anleggsmidler	670			- 692 918
10	Tilskudd til investeringer	810	-1 000 000	-4 500 000	0
11	Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	920	-20 000	-20 000	- 537 185
12	Merverdiavgiftskompensasjon	720	-2 432 000	-3 040 000	-5 716 563
13	Andre inntekter	929			- 322 276
13	Sum eksternt finansiering		-7 270 000	-25 110 000	-36 607 401
14	Overført fra driftsbudsjettet	970			- 280 654
15	Bruk av avsetninger	940	-5 470 000	-2 820 000	-1 280 183
16	SUM FINANSIERING		-12 740 000	-27 930 000	-38 168 239
17	Udekket/udisponert = 0		0	0	0
Budsjettskjema 2B					
Til investeringer i anleggsmidler (fra budsjettskjema 2A)					
1	Administrasjon		1 010 000	1 050 000	1 056 734
2	Oppvekst		500 000	400 000	250 000
3	Helse		320 000	320 000	0
4	Samfunn		10 910 000	26 160 000	36 449 790
5	NAV		0	0	0
Sum investeringer i anleggsmidler fordelt på rammeomr.			12 740 000	27 930 000	37 756 524

Økonomisk oversikt - Drift (Budsjettskjema 3)				
Tekst	Art	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	600-619	-6 245 000	-6 215 000	-6 547 080
Andre salgs- og leieinntekter	620-670	-12 579 000	-11 744 000	-10 669 678
Overføring med krav til motytelse	700-770	-9 796 000	-8 417 000	-18 009 697
Rammetilskudd fra staten	800	-78 808 000	-79 914 000	-76 743 000
Andre statlige overføringer	810	-10 628 000	-10 596 000	-8 465 135
Andre overføringer	830-850+880-890		-8 000	-1 172 594
Inntekts- og formueskatt	870	-53 872 000	-49 941 000	-49 971 702
Eiendomsskatt	874	-7 620 000	-7 503 000	-7 501 723
Andre direkte og indirekte skatter	877	0	0	0
Sum driftsinntekter	B	-179 548 000	-174 338 000	-179 080 609
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	010-080+160-165	96 537 000	92 582 000	92 923 897
Sosiale utgifter	090-099	27 404 000	26 873 000	24 020 593
Kjøp varer og tj. inngår kom. tj.prod.	100-289-160-165	23 443 000	22 161 000	21 711 642
Kjøp varer og tj. erst. kom. tj.prod.	300-380	15 172 000	14 177 000	12 659 487
Overføringer	400-490	11 787 000	12 620 000	10 385 701
Avskrivninger	590	7 009 000	6 325 000	5 394 000
Fordelte utgifter	690+(290-790)		0	- 180 378
Sum driftsutgifter	C	181 352 000	174 738 000	166 914 942
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	D=B-C	1 804 000	400 000	-12 165 667
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	900-905	-2 043 000	-1 340 000	-2 394 733
Gevinst finansielle instrumenter	909			- 27 800
Mottatte avdrag på utlån	920	0	-20 000	
Sum eksterne finansinntekter	E	-2 043 000	-1 360 000	-2 422 533
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	500	2 091 000	2 037 000	2 212 535
Tap finansielle instrumenter	509			
Avdrag på lån	510	5 670 000	5 501 000	6 084 738
Sosial- og næringslån	520	20 000	20 000	16 000
Sum eksterne finansutgifter	F	7 781 000	7 558 000	8 313 273
Resultat eksterne finanstransaksj.	G=E-F	5 738 000	6 198 000	5 890 740
Motpost avskrivninger	990	-7 009 000	-6 325 000	-5 394 000
Res. før int.fin.transaksjoner	I	533 000	273 000	-11 668 927
NETTO DRIFTSRESULTAT		533 000	273 000	-11 668 927

Økonomisk oversikt - Investering (Budsjettskjema 4)				
Tekst	Art	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	660-670	0	0	- 692 918
Andre salgsinntekter	600-650	0	0	- 322 276
Overføringer med krav om motytelse	700-770	0	0	- 468 281
Statlige overføringer	800-810	-1 000 000	-4 500 000	-5 716 563
Andre overføringer	830-899	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	900-905	0	0	0
SUM INNTEKTER	L	-1 000 000	-4 500 000	-7 200 038
Utgifter				
Lønnsutgifter	010-089+160-165	0	0	318 300
Sosiale utgifter	090-099	0	0	98 920
Kjøp varer og tj. inngår kom. tj.prod.	100-285-160-165	11 960 000	27 160 000	30 887 081
Kjøp varer og tj. erst. kom. tj.prod.	300-380	0	0	735 660
Overføringer	400-490	0	0	5 716 563
Renteutgifter og omkostninger	500	0	0	
Fordelte utgifter	690+(290-790)	0	0	
SUM UTGIFTER	M	11 960 000	27 160 000	37 756 524
Finansieringstransaksjoner				
Avdrag på lån	510	20 000	20 000	44 200
Utlån	520	300 000	300 000	0
Kjøp av aksjer og andeler	529	460 000	450 000	367 515
Dekning av tidligere års merforbruk	530	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	548	0	0	0
Avsatt til bundne fond	550	0	0	0
Sum finanstransaksjoner/ut	N	780 000	770 000	411 715
FINANSIERINGSBEHOV	O=M+N-L	11 740 000	23 430 000	30 968 201
Bruk av lån	910	-3 818 000	-17 550 000	-29 338 459
Mottatte avdrag på utlån	920	-20 000	-20 000	- 68 904
Salg av aksjer og andeler	929	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	970	0	0	- 280 654
Bruk av disposisjonsfond	940	-5 470 000	-2 245 000	-1 096 374
Bruk av ubundne investeringsfond	948	0	-575 000	- 183 809
Bruk av bundne fond	950	0	0	
Merverdiavgiftskompensasjon	720	-2 432 000	-3 040 000	
SUM FINANSIERING	R	-11 740 000	-23 430 000	-30 968 201
Udekket/udisponert	S=O-R	0	0	0

Investeringsbudsjett

Art	Funksjon	Prosjekt	Prosjekt (T)	Budsjett 2017	Budsjett justert 2016	Regnskap 2015
20030	1209	102	Sak & Arkiv		250 000	
20030	1209	1501	Digitalisering	100 000	100 000	
20030	1209	1600	Oppgradering økonomisystem		250 000	
20030	1209	1711	IT-prosjekter innen ITG	200 000	200 000	
20030	1209	1700	Hjemmeside	250 000		
1209 Fellesfunksjoner				550 000	800 000	1 056 733
23040	1300	1403	Oppgradering./brannsikring		135 000	
23040	1300	1701	Brannsikring av kommunehus	1 500 000		
1300 Administrasjonslokaler				1 500 000	135 000	52 517
23050	1301	1601	Utskifting av vinduer Helse senter		390 000	
1301 Drift av helse- og sosialsenter				-	390 000	
52900	1720	1610	Kjøp av aksjer og andeler		450 000	
52900	1720	1702	Kjøp av aksjer og andeler	460 000		
1720 Pensjon				460 000	450 000	367 515
20030	2022	1606	IT-Grunnskole og barnehage		400 000	
20030	2022	1703	IT - Oppvekst	500 000		
2022 Felles Grunnskole				500 000	400 000	250 000
23040	2210	1602	Oppgradering og brannsikring - Austad		440 000	
23040	2210	1614	Ny Skogloppa		4 100 000	
23040	2210	1704	Brannspjeld og kobling mot brannalarmer	360 000		
23040	2210	1705	Vognskjul Opdalen	250 000		
2210 Barnehagelokaler				610 000	4 540 000	54 382
23050	2220	7	SUS		11 961 000	
23040	2220	1407	Gymsal Siljan ungdomskole		100 000	
23050	2220	1706	Ventilasjonsanlegg Øverbøstua	350 000		
2220 Skolelokaler				350 000	12 061 000	22 257 725
23050	2610	1309	Utvidelse av sykehjem		32 835 000	
23040	2610	1604	Oppgradering og brannsikring - sykehjem		110 000	
2610 Drift av sykehjemslokaler				-	32 945 000	2 165 153
28500	2652	1607	Kjøp av flyktningeboliger		15 000 000	
28500	2652	1707	Flyktningeboliger	5 000 000		
2652 Boliger til utleie				5 000 000	15 000 000	4 242 003
51010	2830		Startlån	20 000	20 000	
52010	2830		Startlån	300 000	300 000	
2830 Startlån				320 000	320 000	44 200
23040	3150	1215	Heiveien boligfelt		3 009 000	
23040	3150	1608	Heiveien boligfelt trinn II		9 000 000	
23040	3150	1616	Opparbeidelse industritomt		1 500 000	
3150 Utbyggingsområder for boliger				-	13 509 000	1 592 419
23040	3320	1409	Asfaltering		300 000	
23040	3320	1416	Snuplass		660 000	
25000	3320	1605	Utskifting av HQL gatelysarmatur		120 000	
23040	3320	1617	Opparbeidelse vei ny butikk		1 900 000	
3320 Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstilt				-	2 980 000	1 439 798

Art	Funksjon	Prosjekt	Prosjekt (T)	Budsjett 2017	Budsjett justert 2016	Regnskap 2015
27000	3351	112	Sentrumsprosjektet		1 238 000	
23040	3351	1708	Datakommunikasjon kommunale bygg	1 000 000		
3351 Samfunnsutvikling				1 000 000	1 238 000	42 371
23050	3500	1412	Sanering ledningsnett		1 877 000	
23050	3500	1709	Oppgradering Siljan renseanlegg	450 000		
3500 Avløpsrensing				450 000	1 877 000	2 268 260
23040	3540	113	Slamdeponi		307 000	
23040	3540	1410	Slamsentrifuge og container		1 000 000	
3540 Tømming av slamavskillere,septiktanker o.l.				-	1 307 000	468 090
20000	3850	1507	Tilskudd utstyr lekeplasser		100 000	
3850 Kulturaktiviteter				-	100 000	100 000
23040	3860	1710	Sentrumsbygg	2 000 000		
3860 Kulturbygg				2 000 000		
SUM INVESTERINGER 2017				12 740 000	88 052 000	
Statlige overføringer						
81000	2652	Statlige overføringer, prosjekt 1707		-1 000 000	-21 884 000	
	3320	Refusjon fra fylkeskommune			-660 000	
Sum				-1 000 000	-22 544 000	-468 281
Kompensasjon for merverdiavgift, 80						
72900	8410	Refusjon moms påløpt i investeringsregnskapet		-2 432 000		
Sum				-2 432 000	-8 723 000	-5 716 563
Eksterne finansieringstransaksjoner, 80						
91010	2830	Husbanken (startlån)		-300 000		
91020	8701	Bruk av lån, prosjekt 1701		-887 000		
	8701	Bruk av lån, prosjekt 1707		-2 365 000		
	8701	Bruk av lån, prosjekt 1709		-266 000		
92000	2830	Avdrag på utlån startlån		-20 000		
Sum				-3 838 000	-42 504 000	-29 407 363
Interne finansieringstransaksjoner, 80						
	8800	Bruk av disposisjonsfond		-5 470 000	-4 528 000	
	8800	Bruk av ubundne investeringsfond			-9 753 000	
Sum				-5 470 000	-14 281 000	-2 576 031
SUM FINANSIERING				-12 740 000	-88 052 000	

Driftsbudsjett

Funksjon	Folkevalgte	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
1000	Folkevalgte organer	3 079 000	3 396 000	1 295 186
1001	Ordfører/varaordfører	1 345 000	1 301 000	1 460 804
1003	Valg	145 000	-	144 938
	Sum folkevalgte	4 569 000	4 697 000	2 900 928
Funksjon	Avdeling for administrasjon	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
1100	Revisjon	494 000	417 000	469 448
1200	Rådmannskontor	1 465 000	1 404 000	1 479 952
1201	Servicekontor	2 377 000	2 285 000	1 455 513
1202	Økonomikontor	3 938 000	3 794 000	4 299 991
1203	Oppvekstadministrasjon	717 000	686 000	842 492
1204	IT-kontor	1 704 000	1 543 000	517 356
1205	Kompetanseheving	203 000	203 000	0
1206	Helseadministrasjon	701 000	692 000	785 889
1207	Samfunnsadministrasjon	701 000	688 000	825 546
1208	Personalkontor	2 299 000	2 187 000	1 655 475
1209	Fellesfunksjoner	4 265 000	4 032 000	307 338
1700	Premieavvik	-4 154 000	-1 306 000	54 505
1710	Amortisering av tidligere års premieavvik	937 000	682 000	241 324
1720	Pensjon	-	-	47 399
1730	Premiefond	-	-	-2 905 386
3250	Tilrettelegging og bistand for næringslivet	615 000	503 000	520 790
3900	Den norske kirke	2 255 000	2 213 000	2 107 000
3920	Andre religiøse formål	240 000	230 000	234 972
3930	Gravplasser	262 000	262 000	262 000
	Sum Avdeling for administrasjon	19 019 000	20 515 000	13 201 601
Funksjon	Avdeling for oppvekst	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
2010	Kommunale barnehager	14 768 000	15 642 000	15 165 882
2011	Barnehagemyndighet	712 000	723 000	209 354
2020	Grunnskole	30 096 000	27 830 000	27 174 778
2021	PP-tjeneste	1 669 000	1 592 000	1 574 839
2022	Felles Grunnskole	2 907 000	2 837 000	3 057 585
2110	Styrket barnehagetilbud	1 559 000	1 194 000	1 095 959
2130	Voksenopplæring	1 041 000	1 070 000	689 775
2150	Skolefritidsordning	1 156 000	1 080 000	1 021 342
2230	Skoleskys	921 000	921 000	819 947
2320	Forebygging - skole- og helsestasjonstjeneste		1 483 000	1 648 405
2332	Forebyggende tiltak barn og unge	159 000	159 000	210 363
2342	Habilitering barn og unge under 18 år	1 032 000	1 003 000	819 309
2440	Barnevernstjeneste	1 833 000	1 720 000	1 984 056
2510	Barnevernstiltak når barnet ikke er pl av bv	325 000	325 000	315 285
2520	Barnevernstiltak når barnet er pl av bv	1 438 000	1 438 000	1 219 923
3830	Kulturskole	533 000	495 000	460 290
	Sum Avdeling for oppvekst	60 149 000	59 512 000	57 467 091

Funksjon	Avdeling for helse	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
1802	Eldreråd	49 000	49 000	24 486
1804	Råd for funksjonshemmede	17 000	17 000	270
2320	Forebygging - skole- og helsestasjonstjeneste	1 906 000	-	-
2330	Forebyggende arbeid innen helse- og sosial	74 000	74 000	104 852
2331	Forebyggende arbeid psykiatri	697 000	551 000	285 228
2333	Folkehelse	175 000	175 000	84 731
2340	Akt. av personer med funk.nedsettelse	122 000	111 000	54 299
2341	Aktivisering og servicetjenester for eldre	22 000	22 000	9 033
2410	Diagnose og behandling	3 510 000	3 274 000	3 382 540
2411	Fysioterapi	1 653 000	1 267 000	1 306 305
2420	Sosialt forebyggende arbeid helse	804 000	782 000	352 976
2422	Alkoholomsetning og serveringsbevilgninger	-	-	-5 093
2430	Tiltak for rusmiddelmissbruk	163 000	156 000	6 644
2530	Pleie, omsorg, Siljan sykehjem	21 176 000	18 576 000	18 079 594
2531	Avlastningstiltak Saga 15	1 712 000	1 492 000	1 480 340
2540	Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	5 748 000	5 427 000	4 471 819
2541	Bofelllesskap	4 280 000	4 146 000	3 764 447
2550	Medfinansiering samhandlingsreformen	43 000	66 000	-327 851
2560	Akutthjelp helse- og omsorgstjenester	612 000	600 000	-256
2730	Syssetting	315 000	310 000	-
2830	Startlån	24 000	22 000	-1 387
	Sum Avdeling for helse	43 102 000	37 117 000	33 072 978
Funksjon	Avdeling for samfunn	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
1210	Forvaltningsutgifter eiendomsforvaltningen	356 000	331 000	427 399
1300	Administrasjonslokaler	845 000	815 000	656 755
1301	Drift av helse- og sosialsenter	1 107 000	1 074 000	52 699
2210	Barnehagelokaler	2 463 000	2 227 000	2 394 414
2220	Skolelokaler	5 381 000	5 323 000	5 197 700
2311	Støtte til barne- og ungdomsorganisasjoner	150 000	175 000	159 000
2610	Drift av sykehjemslokaler	2 656 000	2 590 000	2 456 463
2611	Avlastningsbolig Saga 15	115 000	115 000	109 907
2650	Serviceboliger	-38 000	27 000	-1 313
2651	Drift av bofelllesskap	222 000	213 000	208 918
2652	Boliger til utleie	73 000	230 000	335 386
2653	Drift omsorgsboliger	-18 000	-20 000	23 449
2850	Tjenester utenfor kommunalt ansvarsområde	125 000	125 000	124 980
3010	Plansaksbehandling	885 000	973 000	482 835
3020	Bygge- og delesaksbeh. og seksjonering	129 000	125 000	94 566
3030	Kart og oppmåling	574 000	550 000	424 846
3150	Utbyggingsområder for boliger	-	-	2 599
3200	Næringsavfall og renovasjonsmateriell	-	-	14 980
3290	Landbruk og skogbruk	485 000	473 000	465 074
3320	Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhet	3 048 000	2 854 000	2 737 975
3350	Rekreasjon i tettsted	422 000	302 000	362 984
3351	Samfunnsutvikling	-	-	47 514

3380	Forebygging av brann og ulykker	386 000	373 000	533 977
3390	Beredskap mot brann og andre ulykker	1 305 000	1 267 000	1 229 887
3400	Produksjon av vann	1 521 000	1 520 000	1 354 424
3450	Distribusjon av vann	-1 856 000	-1 873 000	-1 588 817
3500	Avløpsrensing	1 813 000	1 850 000	2 040 372
3530	Kloakknett	-2 482 000	-2 006 000	-1 869 422
3540	Tømming av slamavskillere,septiktanker o.l.	83 000	-	-39 570
3550	Innsamling, gjenvinning og sluttbeh. av avfall	-178 000	-108 000	305 995
3600	Naturforvaltning	306 000	307 000	348 565
3601	Fiske- og viltforvaltning	-	-	30 132
3650	Kulturminnevern	20 000	20 000	2 700
3700	Bibliotek	723 000	719 000	796 223
3800	Idrett	299 000	274 000	486 762
3810	Kommunale idrettsanlegg	176 000	174 000	109 056
3850	Kulturaktiviteter	665 000	950 000	599 851
3860	Kulturbygg	507 000	424 000	456 580
	Sum avdeling for samfunn	22 268 000	22 393 000	21 575 846
Funksjon	NAV	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
1804	Råd for funksjonshemmede	-	-	1 951
2340	Aktivisering av personer med funksjonsnedset	-	-	100 859
2420	Sosialt forebyggende arbeid helse	-	-	458 462
2421	Flyktingarbeid	870 000	959 000	1 007 791
2423	Sosialt forebyggende arbeid NAV	642 000	611 000	470 071
2430	Tiltak for rusmiddelmissbruk	-	-	23 207
2730	Syssetsetting	-	-	301 622
2731	Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	-	-	702
2750	Introduksjonsordningen	2 775 000	3 675 000	1 830 312
2760	Kvalifiseringsordningen	700 000	800 000	761 115
2810	Økonomisk sosialhjelp	528 000	390 000	357 095
2811	Økonomisk hjelp til flykninger	1 130 000	700 000	584 285
2830	Startlån	-	-	26 455
	Sum NAV	6 645 000	7 135 000	5 923 928
Funksjon	Økonomi	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
8000	Skatt på inntekt og formue	-53 872 000	-49 941 000	-49 971 702
8001	Eiendomsskatt	-7 620 000	-7 503 000	-7 501 723
8400	Statlig rammetilskudd	-79 616 000	-80 763 000	-76 743 000
8410	Kompensasjon for merv.avg. i inv.regnsk.	-3 100 000	-3 100 000	-
8500	Generelt statstilskudd vedr. flykninger	-9 820 000	-9 747 000	-7 549 400
8600	Avskrivninger	-7 009 000	-6 325 000	-5 394 000
8700	Renter og utbytte	44 000	690 000	-1 098 621
8701	Eksterne finansieringstransaksjoner	5 774 000	5 593 000	6 091 451
8800	Interne finansieringstransaksjoner	-533 000	-273 000	-2 984 346
8990	Årets driftsresultat	-	-	14 393 405
	Sum økonomi	-155 752 000	-151 369 000	-130 757 936

Note 1: Betalingssetser - endringer fra 01.01.2017 dersom ikke annet er spesifisert. Ved manglende betaling påløper renter og gebyrer.

Art	Funksj	Tekst
163000	1301	<p>Helse- og sosialsenter</p> <p>Husleie indeksreguleres i henhold til husleiekontrakt. Fordeling mellom fysioterapeutene reguleres i egen avtale.</p>
160000	2010	<p>Kommunale barnehager</p> <p>Fra 01.01.2017: Foreldrebetalingen i barnehagen settes i tråd med Forskrift om foreldrebetaling i barnehage; 5 dager kr 2 730 pr. måned 4 dager kr 2 184 pr. måned 3 dager kr 1 638 pr. måned 2 pluss 3 dager kr 1 362 pr. måned 2 dager kr 1 092 pr. måned</p> <p>Søskenmoderasjonen gis med 30 % for barn nr. 2 og 50 % for øvrige barn. Kostpenger på kr 400,- for full plass kommer i tillegg. Det er innført en ordning med inntektsavhengig gradert foreldrebetaling og gratis kjernetid for alle 3-, 4- og 5-åringer fra familier med lav inntekt. Ytterligere informasjon om ordningene finnes på kommunens hjemmeside.</p>
160000	2150	<p>Skolefritidsordning</p> <p>Fra 01.01.2017: Foreldrebetalingen for skolefritidsordningen settes til; 5 dager kr 2 737 pr. måned 4 dager kr 2 315 pr. måned 3 dager kr 1 948 pr. måned 2 dager kr 1 526 pr. måned 1 pluss morgen kr 1 948 pr. måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon) Morgentilbud kr 1 158 pr. måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon) Enkeltdag kr 210</p> <p>Søskenmoderasjon gis med 30 % for barn nr. 2 og 50 % for øvrige barn. Grunnlaget for moderasjon beregnes ut fra den laveste satsen. Kostpenger på kr 263,- for full plass kommer i tillegg. Det er innført en ordning med inntektsavhengig gradert foreldrebetaling. Ytterligere informasjon om ordningen finnes på kommunens hjemmeside.</p>
160000	2310	<p>Kulturskole</p> <p>Egenandelen er satt til kr 2 105 pr år. Søskenmoderasjonen gis med 30 % for barn nr. 2 og 50 % for øvrige barn.</p>
160000	2530	<p>Opphold i institusjon</p> <p>Maksimalsatser pr. dag for korttidsopphold i sykehjem mv. settes til kr 155 for heldøgnsopphold og kr 80 for dag eller nattopphold. Ved innvilgelse av langtidsopphold ved sykehjem gis det fratrukk for boutgifter inntil 3 mnd. for lån, husleie, strøm og kommunale avgifter. Ved innvilgelse av korttidsopphold over 60 døgn ved sykehjem gis det fratrukk for boutgifter for lån, husleie, strøm og kommunale avgifter. Det betales vederlag av alle inntekter deriblant renteinntekter.</p>
160000	2540	<p>Praktisk bistand</p> <p>Maksimalsatser for mottakere med; Inntekt 0 - 2 G kr 200 pr. måned Inntekt 2 - 3 G kr 681 pr. måned Inntekt 3 - 4 G kr 1 217 pr. måned Inntekt 4 - 5 G kr 1 668 pr. måned Inntekt over 5 G kr 2 216 pr. måned Middag kr 71 pr. porsjon</p>

		Dessert kr 15 pr. porsjon Trygghetsalarm kr 260 pr. måned
163000	2652	Boliger til utleie Husleiene for kommunale boliger justeres til gjengs leie.
163000	2653	Omsorgsboliger Husleie for omsorgsboliger indeksreguleres i henhold til husleiekontrakt.
162050	3010-3030	Fysisk tilrettelegging og planlegging For byggesaksgebyr, kart- og oppmålingsgebyr og gebyr for plansaker vises det til eget gebyrhefte
16400	3380	Forebygging av brann og ulykker Årsgebyret består av en 50 % avgiftsfri tilsynsdel og en 50 % avgiftspliktig feiedel. Gebyrene opprettholdes på kr 167 pr del.
164000	3450	Distribusjon av vann Vanngebyret er delt i en fast del og en mengdeavhengig del. Den faste delen er 60 m ³ pr enhet for eneboliger, to- og tremannsboliger. For boliger med 4 eller flere mindre enheter har en redusert fast del. Den mengdeavhengige delen er avhengig av vannforbruket. Der det ikke er installert vannmåler beregnes et stipulert forbruk basert på boligens bruksareal. Omregningsfaktor fra areal til vannmengde er 1,2: 1 m ² BRA= 1,2 m ³ vann. Gebyrene for vann holdes uendret på kr 14,70 per m ³ .
164000	3450	Tilknytningsgebyret beregnes for hvert bygg slik: For de første 300 m ² : gebyrsats x antall m ² x 1,0 For de neste 2700 m ² : gebyrsats x antall m ² x 0,5 For de overskytende m ² : gebyrsats x antall m ² x 0,15
164000	3530	Avløpsnett Avløpsgebyret blir beregnet på sammen måte som vanngebyret. Avløpsgebyret økes med 20 % til kr 19,80 per m ³ som følge av høyere kostnader.
164000	3530	Tilknytningsgebyr for avløp beregnes på samme måte som for tilknytning vann, men med ulik sats.
164000	3540	Tømming av slamavskillere har en fast sats for størrelser opp til 4 m ³ . For slamavskillere over 4m ³ betales en sats pr m ³ . Tette tanker har lik sats som for slamavskillere opp til 4m ³ . Gebyret for septiktømming holdes uendret på kr 1 871 + mva pr år.
164000	3550	Innsamling av avfall Alle husholdninger betaler for et standardabonnement med 1 grå dunk for optisk sortering og en grønn for papir. I standardabonnementet kan en ha grønn dunk opp til 240L. For andre dunkstørrelser vises det til gebyrregulativet. Gebyrene økes med 15 % i 2017.
163000	3852	Kulturbygg Utleiesatsene for kommunale rom og anlegg: Samfunnssalen a. Frivillige lag og organisasjoner fra kommunen, kr 500 pr. arrangement. b. Andre leietakere enn de som er nevnt under a. kr 2 000 pr. arrangement. Ordringen med gratis utlån av de gamle stolene og bordene fra samfunnssalen praktiseres som tidligere. Kafeteria – Siljan sykehjem a. For private jubileer fra 80 år kr 500 pr. arrangement.

Note 2: Skattesatser		
Art	Funksj	Tekst
187000	8000	Skatt på formue og inntekt Skattøret for personlige skatteyttere er 11,8 %.
187400	8100	Eiendomsskatt Eiendomsskattesatsen for verker og bruk og næring er 7 %. Eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer er 3,5 %.

Note 3: Statstilskudd til investeringsprosjekt	
Ingen statstilskudd til investeringsprosjekter, men det kan forventes støtte fra Husbanken til kjøp av flyktningboliger 20 % av investeringssummen, kr 1 000 000 budsjettert.	

Note 4: Statstilskudd til driftstiltak			
Art	Funksj	Tekst	Beløp
170000	2010	Kommunale barnehager Kompetansemidler	-80 000
170000	2020	Grunnskole Tidlig innsats, 50 % pedagog Midtbygda	-370 000
170000	2130	Voksenopplæring Norskopplæring voksne	-1 350 000
170000	2411	Fysioterapi Fastlønnstilskudd	-192 000
170000	2440	Barnevern Øremerket tilskudd	-478 000
170000	2530	Pleie, omsorg, Siljan sykehjem Kompetansemidler	-50 000
		Den kulturelle spaserstokken	-12 000
170000	2540	Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet Refusjon multidose	-20 000
170000	2541	Bofelleskap Tilskudd tunge brukere	-2 000 000
170000	2750	Introduksjonsordningen Refusjon	-25 000
181000	8400	Statlig rammetilskudd Investeringskompensasjon Reform '97	-84 000
		Investeringskompensasjon Siljan sykehjem/bofelleskap/omsorgsboliger	-546 000
		Rentekompensasjon skoleanlegg	-178 000
072900		Momsrefusjon investeringsregnskapet	-2 432 000
180000		Rammetilskudd	-78 808 000
172900	8410	Kompensasjon for merverdiavgift Momsrefusjon driftsregnskapet	-3 100 000
181000	8500	Generelt statstilskudd vedr. flyktninger m.v. Flyktninger	-9 820 000

Note 5: Nye stillinger			
Art	Funksj	Tekst	
101000	2010	Barnehage	
		40 % morsmålsassistent	100 000
101000	2020	Grunnskolen	
		50 % stilling pedagog, tidlig innsats	370 000
		40 % morsmålsassistent Siljan ungdomsskole	175 000
		100 % pedagog Siljan ungdomsskole, høyere elevtall	792 000
		43 % stilling særskilt norskopplæring	229 000
101000	2130	Voksenopplæring	
		60 % stilling pedagog	260 000
101000	2530	Sykehjem	
		200 % stilling fagarbeider	832 000
		100 % stilling fagarbeider, rettigheter i henhold til arbeidsmiljøloven	530 000

Alle stillinger inkludert sosiale kostnader.

Note 6: Låneopptak					
Art	Funksj	Finansieringsinstitusjon	Formål	Løpetid	Beløp
091020	8701	<i>Kommunalbanken</i>	Oppgradering av kommunehuset etter branntilsyn	30 år	1 500 000
091020	8701	<i>Kommunalbanken</i>	Flyktningbolig	30 år	4 000 000
091020	8701	<i>Kommunalbanken</i>	Oppgradering av renseanlegg	30 år	450 000
Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne vilkårene for låneopptakene.					
Rådmannen gis fullmakt om nødvendig til å inngå avtale om kassakreditt med vår bankforbindelse for inntil kr 4 000 000.					

Note 7: Tilskudd til lag og organisasjoner			
Art	Funksjon	Tekst	
147008	1000	Folkevalgte organer	
		Organisasjonstilskudd	75 000
119020	2210	Barnehagelokaler	
		Husleie idrettshallen	113 000
119020	2220	Skolelokale	
		Husleie idrettshallen	339 000
147008	2311	Støtte til barne- og ungdomsorganisasjoner	
		Organisasjonstilskudd	150 000
147008	2331	Forebyggende arbeid psykiatri	
		Organisasjonstilskudd	1 000
147008	3800	Idrett	
		Organisasjonstilskudd	55 000
147010		Idrettshalltilskudd	220 000
147008	3810	Kommunale idrettsanlegg	
		Organisasjonstilskudd	25 000
147008	3850	Kulturaktiviteter	
		Organisasjonstilskudd	185 000

Note 8: Interkommunalt samarbeid og annet			
Art	Funksjon	Tekst	
135050	1000	Folkevalgte organer	
		Grenlandssamarbeidet	130 000
137500	1100	Revisjon	
		Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS	105 000
		Telemark kommunerevisjon IKS	296 000
137500	1201	Servicekontor	
		IKA Kongsberg IKS	280 000
135050	1202	Økonomikontoret	
		Kemneren i Grenland	510 000
		GKI – Grenlandskommunenes innkjøpsenhet	90 000
135050	1204	IT	
		ITG - IT samarbeidet i Grenland	1 300 000
135050	1208	Personalkontoret	
		OKOS – Opplæringskontoret for offentlig sektor i Telemark	55 000
135050	2020	Grunnskole	
		Ungt entreprenørskap	85 000
135090		Larvik kommune	24 000
135080	2022	Felles grunnskole	
		Skien kommune	1 780 000
135005		Forebygging skole – og helsestasjonstjenester	
		Jordmortjeneste	90 000
135007		Helsestasjon for ungdom	90 000
135050	2330	Forebyggende arbeid innen helse og sosial	
		Miljørettet helsevern	50 000
		Sykehuset Telemark HF	20 000
135004	2410	Diagnose og behandling	
		Legevaktberedskap	922 000
135010	2420	Sosialt forebyggende arbeid innen helse	
		Krisesenteret i Telemark	184 000
135006	2440	Barnevernstjeneste	
		Barnevernsvakt	
135050	2541	Bofellesskapet	
		GREP Grenland AS	100 000
135050	2550	Medfinansiering samhandlingsreformen	
		Sykehuset Telemark HF	18 000
135050	2560	Akutthjelp helse- og omsorgstjenester	
		Akuttberedskap somatikk	612 000
135001	2730	Syssetting	
		GREP Grenland AS	315 000
135050	3020	Bygge- og delesaksbehandling og seksjonering	
		Tilsynskontoret for byggesaker	15 000
135050	3030	Kart og oppmåling	
		Geodata	25 000
137500	3250	Tilrettelegging og bistand for næringslivet	
		Vekst i Grenland IKS	375 000
		Visit Grenland AS	80 000
147003		Gea Norvegica Geopark IKS	20 000
135020	3290	Landbruk og skogbruk	
		Grenland landbrukskontor	485 000
135050	3380	Forebygging av brann og ulykker	
		Skien brann- og feievesen	674 000

135000	3390	Beredskap mot brann og andre ulykker	
		Skien brann- og feievesen	1 195 000
135002	3400	Produksjon av vann	
		Vannanalyser	100 000
135050	3500	Avløpsrensing	
		Driftsassistanse	85 000
135002		Vannanalyser	10 000
137500	3550	Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av avfall	
		Renovasjon i Grenland IKS	2 796 000
135050	3601	Fiske- og viltforvaltning	
		Grenland landbrukskontor	20 000
135080	3830	Kulturskole	
		Skien kommune	56 000
135050	3850	Kulturaktiviteter	
		Skien kommune	5 000

Note 9: Merknader		
Art	Funksjon	Tekst
		Grunnleggende prinsipper (Forskrift om årsbudsjett § 6)
		Budsjett 2017 er utarbeidet i medhold av økonomireglementet av mai 2008.
		Disponeringsfullmakt (Forskrift om årsbudsjett § 4)
		Rådmannen gis disponeringsfullmakt innenfor de bevilgninger som er fastsatt i årsbudsjettet.
		Rammeområder
		Driftsbudsjett 2017 er vedtatt på rammeområdenivå. Kommunenes fem rammeområder tilsvarer første siffer i ansvarsverdiene som er beskrevet i note 10. Investeringsbudsjettet vedtas på prosjektnivå.
		Grunnlag for skatteanslag og inntektsutjevning (Forskrift om årsbudsjett vedlegg 1)
		Skattanslaget har innarbeidet en økning på 1 % fra justert budsjett 2016. Netto inntektsutjevning er beregnet til kr 9.714.000 etter inntektssystemets regler.
		Lånefond (Forskrift om årsbudsjett § 14 og vedlegg 5)
		Lånefond benyttes ikke.
0900		Pensjon
		Arbeidsgivers andel av pensjonskostnadene er budsjettetert med 13,56 % i fellesordningen og 12,19 % i sykepleierordningen. I statlig avtaleverk er arbeidsgivers andel beregnet til 10,25 %.
7100		Sykelønn
		Refusjoner fra NAV for sykelønn er ikke inntektsført i budsjett bortsatt fra på funksjon 2530.

Note 10: Ansvar		
Verdi	Beskrivelse	Funksjon
10	Rådmann	1200, 1203, 1206, 1207
11	Administrasjon	1100, 1201, 1202, 1205, 1208, 1209, 3920
12	IKT	1204
13	Næring	3250
14	Menighetskontor	3900, 3930
15	NAV	2421, 2423, 2750, 2760, 2810, 2811
20	Voksenopplæring	2130
21	Midtbygda skole	2020, 2150, 2230
23	Felles grunnskole	2022
24	Siljan ungdomsskole	2020, 2230
25	Forebygging	2021, 2320, 2332, 2342

26	Barnehage	2010, 2011, 2012, 2110
27	Barnevern	2440, 2510, 2520
28	Kulturskole	3830
30	Pleie	1802, 1804, 2341, 2530, 2540
31	Lege- og fysioterapitjeneste	2330, 2410, 2411, 2412, 2550, 2560
32	Bofellesskap	2541
33	Psykiatri	2331, 2333
34	Servering	2422
35	Avlastningsbolig	2531
36	Omsorg	2340, 2420, 2430, 2730, 2830
40	Teknisk	2850, 3010, 3020, 3030, 3150, 3290, 3351
41	Kommunale veier	3320
42	Park og naturforvaltning	3350, 3600, 3601
43	Brann og beredskap	3380, 3390
44	VAR drift	3200, 3400, 3450, 3500, 3530, 3540, 3550, 3570
45	Eiendom	1210, 1300, 1301, 2210, 2220, 2610, 2611, 2650, 2651, 2652, 2653, 3860
46	Kultur	2311, 3650, 3700, 3770, 3800, 3810, 3850
60	Politikk	1000, 1001, 1003
80	Økonomi	1700, 1803, 8000, 8001, 8400, 8500, 8600, 8700, 8701, 8800, 8990